Svet
Evropske unije

Bruselj, 12. februar 2021
(OR. en)

6125/21

LIMITE

EDUC 47
JEUN 14
SOC 75
EMPL 53
RECH 60
COMPET 100
TELECOM 61

PUBLIC

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov
Št. predh. dok.:	6097/21
Zadeva:	Osnutek resolucije Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri oblikovanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)

V prilogi vam pošiljamo osnutek resolucije Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri oblikovanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030).

PRILOGA

Osnutek resolucije Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri oblikovanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU na:

– potrditev delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010 (ET 2010) na zasedanju Evropskega sveta marca 2002 v Barceloni in uvedbo novega obdobja s sklepi Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (Izobraževanje in usposabljanje 2020 – ET 2020) ter oceno iz Skupnega poročila Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), s čimer je bil vzpostavljen trden okvir za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja in zagotovljena kontinuiteta zanj; okvir temelji na skupnih ciljih in v prvi vrsti podpira izboljšanje nacionalnih sistemov izobraževanja in usposabljanja s pomočjo razvoja dopolnilnih instrumentov na ravni EU, vzajemnega učenja in izmenjave dobre prakse prek odprte metode koordinacije;

– političnо ozadje tega vprašanja, kot je navedeno v Prilogi I;

in JE SEZNANJEN,

– da so se v Rimski izjavi iz marca 2017 voditelji EU zavezali, da si bodo prizadevali za Unijo, v kateri bodo mladi deležni najboljše izobrazbe in usposabljanja ter bodo lahko študirali in našli zaposlitev po vsej celini;

– da so voditelji EU na socialnem vrhu v Göteborgu leta 2017 skupaj razglasili evropski steber socialnih pravic, v katerem je pravica vsakogar do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja ter vseživljenjskega učenja določena kot prvo načelo, pravica do hitre in individualno prilagojene pomoči za izboljšanje možnosti za zaposlitev ali samozaposlitev, kar vključuje usposabljanje in prekvalifikacijo, kot četrto načelo, pravica otrok do cenovno dostopne in kakovostne predšolske vzgoje in varstva ter pravica otrok iz prikrajšanih okolij do posebnih ukrepov za enake možnosti pa kot enajsto načelo;

– da je bilo v sklepih Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017 izobraževanje izpostavljeno kot ključno za oblikovanje vključujoče in kohezivne družbe ter ohranjanje evropske konkurenčnosti, pri čemer sta bila izobraževanje in usposabljanje prvič v središču evropske politične agende;

– z doseženim napredkom v sklopu delovnega programa ET 2010 in okvira ET 2020, zlasti v podporo nacionalnim reformam, pri čemer se zaveda, da so pred Evropo, če želi doseči cilje iz navedenih zavez, še vedno precejšni izzivi;

– da je Komisija skupaj z državami članicami sprejela ukrepe za uresničitev te vizije za prihodnost izobraževanja in usposabljanja z vzpostavitvijo evropskega izobraževalnega prostora[1] od leta 2018 naprej, na kar se je Svet odzval s sprejetjem Sklepov Sveta z dne 22. maja 2018 o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora in Resolucije Sveta o nadaljnjem razvijanju evropskega izobraževalnega prostora za podporo v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja;

– z delom v okviru bolonjskega procesa, okrepljenim z ministrskim sporočilom iz Rima iz novembra 2020, ter delom v okviru københavnskega procesa, prav tako nedavno okrepljenim z izjavo iz Osnabrücka iz novembra 2020;

– da je v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 poudarjen pomen zagotavljanja enakih možnosti in vključujočega izobraževanja, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti prikrajšanim skupinam ter vlagati v preusposabljanje in izpopolnjevanje;

POUDARJA, da:

– imata izobraževanje in usposabljanje ključno vlogo pri oblikovanju prihodnosti Evrope v času, ko je nujno, da njena družba in gospodarstvo postaneta bolj povezana, vključujoča, digitalna, trajnostna, zelena in odporna ter je treba državljanom omogočiti osebno izpopolnitev in dobro počutje, da bi bili pripravljeni prilagoditi se spreminjajočemu se trgu dela in biti uspešni na njem, pa tudi, da bi bili odgovorni in aktivni državljani;

– je pandemija COVID-19, zaradi katere je sektor izobraževanja in usposabljanja pod pritiskom brez primere, povzročila obsežen premik k poučevanju in učenju na daljavo ter kombiniranemu poučevanju in učenju. Ta premik je prinesel različne izzive in priložnosti za sisteme in skupnosti izobraževanja in usposabljanja, pri čemer je razkril učinek digitalnega razkoraka in vrzeli v povezljivosti v državah članicah ter neenakosti med dohodkovnimi skupinami ter med mestnim in podeželskim okoljem, hkrati pa izpostavil potencial, ki ga ima izobraževanje in usposabljanje za krepitev odpornosti ter spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti;

[1] Dok. COM(2017) 673 final.

– bo evropski izobraževalni prostor učečim se omogočil študij v različnih življenjskih obdobjih in iskanje zaposlitve po vsej EU, države članice in deležniki pa bodo lahko sodelovali, tako bo izobraževanje in usposabljanje v vseh državah članicah in regijah v vsej EU dejansko postalo visokokakovostno, inovativno in vključujoče ter bo podpiralo gospodarsko rast in visokokakovostne zaposlitvene možnosti ter osebni, družbeni in kulturni razvoj;

– bo poleg tega evropski izobraževalni prostor območje, v katerem bodo lahko učeči se in pedagoški delavci brez težav sodelovali in komunicirali ne glede na različne discipline, kulture in meje ter v katerem bodo kvalifikacije in učni izidi iz učnih obdobij v tujini avtomatično priznani[2];

PRIZNAVA, da:

– je prejšnji strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) prispeval k spodbujanju vzajemnega učenja v izobraževanju in usposabljanju prek skupnih strateških ciljev, skupnih referenčnih orodij in pristopov, dokazov in podatkov vseh ustreznih evropskih agencij in mednarodnih organizacij ter izmenjave dobrih praks in vzajemnega učenja med državami članicami EU in drugimi deležniki ter podprl izvajanje nacionalnih reform na področju izobraževanja in usposabljanja;

– bo posodobljen strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju – ob popolnem spoštovanju načela subsidiarnosti in raznolikosti nacionalnih izobraževalnih sistemov držav članic, pa tudi na podlagi dosežkov prejšnjih okvirov – to sodelovanje izboljšal na področjih, kot so okrepljeno usklajevanje, tudi na politični ravni, večje sinergije med različnimi politikami, ki prispevajo k družbeni in gospodarski rasti ter zelenemu in digitalnemu prehodu, ter okrepljeno sporočanje in razširjanje rezultatov, v okviru inovativnejše in v prihodnost usmerjene perspektive podpore reformam izobraževanja in usposabljanja;

[2] V skladu s Priporočilom Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobij v tujini, UL C 444, 10.12.2018, str. 1.

– je kriza zaradi COVID-19 pokazala, da morajo biti sistemi izobraževanja in usposabljanja dovolj prožni in odporni na prekinitve v rednih obdobjih, ter dokazala, da so države EU zmožne najti rešitve za nadaljnje izvajanje procesov poučevanja in učenja na različne načine in v različnih kontekstih ter zagotoviti, da se vsi učeči se, ne glede na njihovo socialno-ekonomsko ozadje ali učne potrebe, še naprej učijo. Enako velja za okvir za evropsko sodelovanje, ki bi moral ostati dovolj prožen, da bi se lahko odzival na sedanje in prihodnje izzive, tudi v okviru evropskega izobraževalnega prostora;

POZDRAVLJA in SE PODROBNO SEZNANJA z:

glavnimi elementi in zlasti vizijo iz sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 30. septembra 2020 o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025[3], v katerem je opisano, kako lahko evropsko sodelovanje dodatno izboljša kakovost, vključujočo naravo ter digitalno in zeleno razsežnost sistemov izobraževanja in usposabljanja v EU. V tem sporočilu je predlagan okvir, ki bi omogočil sodelovanje z državami članicami in z ustreznimi deležniki; vključeval bi strukturo za poročanje in analizo ter predloge za cilj izobraževanja z namenom spodbujanja in spremljanja reform na področju izobraževanja in usposabljanja, da bi se do leta 2025 uresničil evropski izobraževalni prostor;

in TUDI POZDRAVLJA:

– glavne elemente Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost“ iz julija 2020[4];

[3] Dok. COM(2020) 625 final.
[4] Dok. COM(2020) 274 final.

– glavne elemente Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 30. septembra 2020 z naslovom „Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027 – Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi“[5];

SE STRINJA z naslednjim:

1. Do leta 2030 bo uresničitev in nadaljnji razvoj evropskega izobraževalnega prostora glavni politični cilj novega strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju, ki bo zajemal vse strateške prednostne naloge in prednostna področja iz te resolucije, pri čemer je treba upoštevati, da bo strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju glavno orodje za podporo in izvajanje evropskega izobraževalnega prostora, ki prispeva k njegovemu uspešnemu izvajanju in ambicioznemu nadaljnjemu razvoju[6] prek svojih pobud in skupne vizije ter v duhu soustvarjanja

2. Pri prizadevanjih za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 bi moral biti glavni cilj evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju podpora nadaljnjemu razvoju sistemov izobraževanja in usposabljanja v državah članicah, katerih cilj je zagotoviti:

   a) osebni, socialni in poklicni razvoj vseh državljanov ob spodbujanju demokratičnih vrednot, enakosti, socialne kohezije, aktivnega državljanstva in medkulturnega dialoga;

   b) trajnostno gospodarsko blaginjo, zeleni in digitalni prehod ter zaposljivost.

5 Dok. COM(2020) 624 final.

6 V skladu z Resolucijo Sveta z dne 8. novembra 2019 o nadaljnjem razvijanju evropskega izobraževalnega prostora za podporo v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja, UL C 389, 18.11.2019, str. 1.

3. Evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju do leta 2030 bi bilo treba vzpostaviti znotraj strateškega okvira z vključujočim, celostnim in vseživljenjskim pristopom k učenju, ki bi zajemal vse sisteme izobraževanja in usposabljanja. To bi moralo biti izpostavljeno kot osnovno načelo, na katerem bi temeljil celoten okvir, ki naj bi zajemal poučevanje, usposabljanje in učenje v vseh okvirih – formalnih, neformalnih in priložnostnih – ter na vseh ravneh, od predšolske vzgoje in varstva do učenja odraslih, vključno s poklicnim in strokovnim izobraževanjem in usposabljanjem ter terciarnim izobraževanjem, pa tudi v digitalnem okolju. Evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju bi moralo prispevati tudi k ustreznim prednostnim nalogam evropskega semestra.

4. Delo, opravljeno v sklopu tega novega okvira, bi moralo prispevati k zelenemu in digitalnemu prehodu v skladu s cilji iz Sporočila Komisije o evropskem zelenem dogovoru iz decembra 2019[7] ter glavnimi elementi iz Sporočila Komisije z naslovom „Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope“ iz februarja 2020[8].

5. Te cilje bi bilo treba obravnavati tudi z globalnega vidika, saj je sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja postopoma postalo pomemben instrument za izvajanje zunanjih politik EU na podlagi evropskih vrednot, zaupanja in avtonomije. To bo pripomoglo k temu, da bo EU postala še privlačnejša destinacija in partnerica, tako v svetovni tekmi za najbolj nadarjene posameznike kot pri spodbujanju strateških partnerstev z mednarodnimi partnerji, da bi zagotovili vključujoče in kakovostno izobraževanje v vseh okoliščinah in na vseh stopnjah izobrazbe. Sodelovanje je kot tako ključni vidik za uresničitev geopolitičnih prednostnih nalog Unije in doseganje ciljev ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, tako na svetovni ravni kot v državah članicah EU. Spodbujanje boljšega usklajevanja med EU in državami članicami bo okrepilo položaj Evrope kot ključne partnerice na področju izobraževanja na svetovni ravni ter pomagalo utrditi povezave med evropskim izobraževalnim prostorom in preostalim svetom.

---

7 Dok. COM(2019) 640 final.
8 Dok. COM(2020) 67 final.

6. Uspešne in učinkovite naložbe v izobraževanje in usposabljanje so predpogoj za izboljšanje kakovosti in vključujoče narave sistemov izobraževanja in usposabljanja ter rezultatov izobraževanja, pa tudi za spodbujanje trajnostne rasti, izboljšanje dobrega počutja in vzpostavljanje bolj vključujoče družbe. Okrepljeno delo na področju naložb lahko – ob hkratnem upoštevanju načela subsidiarnosti – pripomore k okrevanju po sedanji krizi ter prispeva k zelenemu in digitalnemu prehodu v sektorju izobraževanja in usposabljanja.

7. Redno spremljanje napredka pri doseganju zastavljenih ciljev s pomočjo sistematičnega zbiranja in analize mednarodno primerljivih podatkov bistveno prispeva k z dokazi podprtemu oblikovanju politike. Strateške prednostne naloge, navedene v nadaljevanju, bi morali zato v obdobju 2021–2030 dopolniti s kazalniki in cilji na ravni EU, kakor so navedeni v Prilogi II k tej resoluciji. Ti bodo na podlagi rezultatov, doseženih v zadnjem obdobju evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju, pomagali meriti splošni napredek na evropski ravni in prikazati, kaj je bilo doseženo, ter spodbujali in podpirali razvoj in reforme sistemov izobraževanja in usposabljanja.

8. Natančneje, v naslednjem desetletju bo strateški okvir obravnaval naslednjih pet strateških prednostnih nalog:

– **Strateška prednostna naloga 1: Izboljšanje kakovosti, pravičnosti, vključenosti in vsesplošnega uspeha pri izobraževanju in usposabljanju**

  Da bi lahko uspevali v današnjem svetu in se soočali s prihodnjimi spremembami v družbi, gospodarstvu in na trgu dela, morajo imeti vsi posamezniki ustrezno znanje, spretnosti, kompetence in odnos. Izobraževanje in usposabljanje je ključno za osebni, državljanski in poklicni razvoj evropskih državljanov.

Na ravni EU je v skladu z vizijo kakovosti izobraževanja in usposabljanja obvladovanje ključnih kompetenc, tudi osnovnih znanj in spretnosti, temeljna podlaga za prihodnji uspeh[9], pri čemer je pomembna tudi podpora visoko usposobljenih in motiviranih učiteljev in mentorjev ter drugega pedagoškega osebja.

Obseg zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja, zaradi katerega imajo mladi in odrasli manj socialno-ekonomskih priložnosti, se v zadnjih letih zmanjšuje, vendar še vedno pomeni izziv, zlasti ob misli na pričakovane posledice pandemije COVID-19. Še naprej si je treba prizadevati za zmanjšanje obsega zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja ter stremeti k temu, da bi več mladih pridobilo višjo sekundarno izobrazbo (na podlagi klasifikacije ISCED).

Nacionalni sistemi izobraževanja in usposabljanja so lahko izboljšali svojo uspešnost na teh področjih, vendar je treba še vedno opredeliti politične ukrepe, ki lahko spodbudijo učni uspeh vseh učečih se.

Države članice lahko z zagotavljanjem kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja za vse dodatno zmanjšajo družbene, gospodarske in kulturne neenakosti. Vendar je v Evropi med tistimi s podpovprečnimi dosežki še vedno veliko več učečih se iz prikrajšanih okolij, tudi s podeželskih in oddaljenih območij, pandemija COVID-19 pa je še bolj poudarila pomen pravičnosti in vključenosti v izobraževanju in usposabljanju.

Da bi zagotovili resnično vključujoče izobraževanje in enake možnosti za vse učeče se na vseh ravneh in v vseh oblikah izobraževanja in usposabljanja, bi bilo treba stopnjo akademske izobrazbe in akademske dosežke obravnavati ločeno od družbenega, gospodarskega in kulturnega statusa ali drugih osebnih okoliščin.

Kakovostna predšolska vzgoja in varstvo imata še posebej pomembno vlogo in bi ju bilo treba dodatno okrepiti kot podlago za učni uspeh v prihodnosti.

---

[9] Kot je navedeno v Priporočilu Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

Spodbujati je treba tudi vse druge ukrepe za širše vključevanje, kot so podpiranje dostopa do vključujočega kakovostnega izobraževanja za invalide[10], osebe s posebnimi učnimi potrebami, učeče se z migrantskim ozadjem in druge ranljive skupine, podpiranje ponovne vključitve v izobraževanje v okviru vseživljenjskega učenja ter zagotavljanje priložnosti za vstop na trg dela prek različnih poti izobraževanja in usposabljanja.

Vključujoče izobraževanje in usposabljanje zajema tudi razvijanje spolne občutljivosti pri učnih procesih ter v institucijah za izobraževanje in usposabljanje ter razbijanje in odpravljanje spolnih stereotipov, zlasti tistih, ki fante in dekleta omejujejo pri izbiri študijske smeri. Pri poklicih, v katerih tradicionalno prevladujejo moški ali ženske, bi bilo treba osebe nezadostno zastopanega spola dodatno spodbuditi, da se odločijo za tak poklic. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja za ustrezno uravnoteženo zastopanost spolov na vodstvenih položajih v institucijah za izobraževanje in usposabljanje.

Digitalne tehnologije imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju, da so učna okolja, učno gradivo in metode poučevanja prilagodljivi in primerni za različne skupine učečih se. Spodbujajo lahko resnično vključenost, vendar je treba vzporedno obravnavati vprašanja digitalne vrzeli v zvezi z infrastrukturo ter digitalnimi znanji in spretnostmi.

– **Strateška prednostna naloga 2: Vsesplošno uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti**

Družbeni, tehnološki, digitalni, okoljski in gospodarski izzivi vse bolj vplivajo na naš način življenja in dela, vključno s porazdelitvijo delovnih mest ter povpraševanjem po znanjih in spretnostih ter kompetencah. Zaradi velikega števila poklicnih preusmeritev, ki naj bi jih izkusil povprečni evropski državljan, in hkratnega povišanja upokojitvene starosti postajata vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko poklicno usmerjanje, tudi dejavnosti ozaveščanja, bistvena za pravičen prehod, saj je raven izobrazbe ter znanj in spretnosti, vključno z digitalnimi znanji in spretnostmi, še vedno temeljni dejavnik na trgu dela.

[10] V skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov z dne 13. decembra 2006.

Vseživljenjsko učenje prežema splošno vizijo in cilje izobraževanja in usposabljanja v EU ter celostno zajema vse ravni in oblike izobraževanja in usposabljanja ter neformalno in priložnostno učenje.

Pri zagotavljanju kakovostnega vseživljenjskega učenja za vse učeče se je še vedno potreben nadaljnji napredek, vključno z zagotavljanjem prepustnosti in prožnosti med različnimi učnimi potmi v različnih oblikah in na različnih stopnjah izobraževanja in usposabljanja, kot tudi potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja.

Sistemi izobraževanja in usposabljanja bi morali – s pomočjo pobud, kot so Evropske univerze in centri poklicne odličnosti, ki so se začele izvajati v okviru programa Erasmus+ – postati prožnejši, odpornejši, primernejši za prihodnost in privlačnejši, doseči bi morali učeče se iz različnih okolij ter zagotavljati priznavanje in potrjevanje predhodnega učenja, priložnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje, tudi na višjih ravneh kvalifikacij in v celotnem poklicnem življenju[11].

Trenutno se na trgu dela povečujejo potrebe po različni kombinaciji znanj in spretnosti ter kvalifikacij, opazne pa so tudi strukturne spremembe na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja. Te povečane potrebe in strukturne spremembe zahtevajo posodobljeno, učinkovito, vključujoče in odlično poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje, ki učinkuje pri soočanju z izzivi na trgu dela in v družbi. Poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje je treba še naprej razvijati kot privlačno in visokokakovostno pot za delovna mesta in življenje.

Povprečna stopnja vključenosti odraslih v učenje je v EU še vedno nizka, to pa ogroža resnično trajnostno in pravično gospodarsko rast v Uniji. Inovacije v učnih poteh, novih izobraževalnih pristopih, vključno z individualnimi pristopi, in učnih okoljih v vseh institucijah za izobraževanje in usposabljanje, vključno z institucijami terciarnega izobraževanja, pa tudi na delovnem mestu in v skupnostih, so predpogoj za boljše izpolnjevanje potreb širšega kroga učečih se, saj bo vse več odraslih potrebovalo preusposabljanje in izpopolnjevanje.

---

11 V skladu s cilji iz Priporočila Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (UL C 417, 2.12.2020, str. 1) in izjave iz Osnabrücka z dne 30. novembra 2020.

Poleg tega bi bilo treba okrepiti ukrepe, ki odraslim omogočajo in jih motivirajo za pridobitev osnovnih znanj in spretnosti, s čimer bi zagotovili enake možnosti in večje družbeno udejstvovanje ter tako omogočili celosten pristop k učenju odraslih.

Mobilnost učečih se, učiteljev, mentorjev za učitelje in osebja je bistven element vseživljenjskega učenja ter pomembno prispeva k osebnemu razvoju, zaposljivosti in prilagodljivosti, zato bi bilo treba še naprej povečevati njen obseg; to bi moral biti ključni element sodelovanja EU in orodje za izboljšanje kvalitete in vključenosti v izobraževanje in usposabljanje ter spodbujanje večjezičnosti v EU. Pomembno si je prizadevati za ravnovesje v tokovih mobilnosti, da bi spodbudili optimalno kroženje možganov in ga spremljali, tudi prek sledenja diplomantov.

Še naprej si je treba prizadevati za odpravo obstoječih težav in ovir za vse vrste mobilnosti pri učenju in poučevanju, vključno s tistimi, ki so povezane z dostopom, usmerjanjem, študentskimi storitvami in priznavanjem, tudi ob upoštevanju učinka vseh sedanjih ali morebitnih prihodnjih omejitev potovanj.

Poleg tega je za okrepitev sodelovanja institucij terciarnega izobraževanja in spodbujanje mobilnosti potrebnega še veliko dela na področjih, kot sta avtomatično vzajemno priznavanje kvalifikacij in študijskih obdobij v tujini ter zagotavljanje kakovosti. Še naprej si je treba prizadevati izkoristiti evropske pobude za spodbujanje mobilnosti, vključno s tistimi, ki se financirajo v okviru programa Erasmus+.

– **Strateška prednostna naloga 3: Krepitev kompetenc in motivacije za poklice v izobraževanju**

Učitelji, mentorji, učno in pedagoško osebje ter vodje izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh so v središču izobraževanja in usposabljanja. Da bi podprli inovacije, vključevanje, kakovost in dosežke v izobraževanju in usposabljanju, mora biti učno osebje visoko usposobljeno in zelo motivirano, za kar jim je na njihovi karierni poti treba zagotoviti različne priložnosti za strokovno izpopolnjevanje in podporo.

Bolj kot kdaj koli prej je treba pozornost nameniti dobremu počutju učiteljev, mentorjev in učnega osebja v sistemih izobraževanja in usposabljanja, kar je pomemben dejavnik tudi za kakovost izobraževanja in usposabljanja, saj ne vpliva le na zadovoljstvo učiteljev, temveč tudi na kakovost poučevanja.

Prav tako je treba povečati privlačnost učiteljskega poklica in ga na novo ovrednotiti, pri čemer je to vse pomembnejše, saj se države EU soočajo s pomanjkanjem in staranjem učiteljev[12].

Poleg tega bi bilo treba pri ustvarjanju ugodnega okolja in pogojev za razvoj kompetenc in motivacijo učiteljev, mentorjev in učnega osebja upoštevati tudi ključno vlogo vodstvenih funkcij v izobraževanju in usposabljanju, s čimer bi zagotovili, da bi institucije za izobraževanje in usposabljanje delovale kot učne organizacije. Pobude, kot je evropska učiteljska akademija, ki se bo začela v okviru programa Erasmus+, bodo olajšale mreženje, izmenjavo znanja in mobilnost med institucijami, kar bo učiteljem in mentorjem zagotavljalo priložnosti za učenje v vseh fazah njihove karierne poti, izmenjavo najboljših praks in inovativnih pedagoških praks, to pa bo omogočilo vzajemno učenje na evropski ravni.

[12] Kot je poudarjeno v Sklepih Sveta z dne 9. junija 2020 o evropskih učiteljih in mentorjih za prihodnost, UL C 193, 9.6.2020, str. 11.

– **Strateška prednostna naloga 4: Krepitev evropskega terciarnega izobraževanja**

Terciarni sektor in terciarne institucije same so dokazali, da so odporni in zmožni soočati se z nepredvidenimi razmerami, kot je pandemija COVID-19. Kriza je še zaostrila nerešene izzive, a je hkrati ustvarila priložnosti za nadaljnji razvoj v okviru predvidene agende za preoblikovanje terciarnega izobraževanja.

V naslednjem desetletju naj bi institucije terciarnega izobraževanja poiskale nove oblike tesnejšega sodelovanja, in sicer z oblikovanjem nadnacionalnih zavezništev, združevanjem svojega znanja in virov ter ustvarjanjem več priložnosti za mobilnost in sodelovanje študentov in osebja, pa tudi za spodbujanje raziskav in inovacij, med drugim z dejansko uresničitvijo pobude Evropske univerze.

Uspešno delo je že bilo opravljeno pri vzpostavljanju evropskega visokošolskega prostora v okviru bolonjskega procesa. V prihodnosti bo še naprej pomembno delovati v okviru bolonjskega procesa, pri tem pa ustvarjati nadaljnje in močnejše sinergije z evropskim raziskovalnim prostorom (ERP), pri čemer bi se bilo treba izogibati vzporednim ali dvojnim strukturam ali instrumentom.

- **Strateška prednostna naloga 5: Podpiranje zelenega in digitalnega prehoda v izobraževanju in usposabljanju ter z izobraževanjem in usposabljanjem**

  Zeleni in digitalni prehod je osrednje prednostno področje agende Unije za naslednje desetletje. Prehod na okoljsko trajnostno, krožno in podnebno nevtralno gospodarstvo ter bolj digitalen svet bo imel znaten vpliv na družbo, gospodarstvo in zaposlovanje. Družbeno pravična preobrazba EU pa ne bo mogoča, če ne bomo vsem državljanom zagotovili možnosti, da pridobijo potrebno znanje, kompetence, spretnosti in odnos za soočanje s temi spremembami.

  Omogočiti je treba korenite spremembe v vedenju ter znanju in spretnostih posameznikov, pri čemer naj imajo sistemi in institucije za izobraževanje in usposabljanje vlogo usmerjevalca sprememb. Institucije za izobraževanje in usposabljanje morajo v svoj organizacijski razvoj vključiti zeleno in digitalno razsežnost. Za to so potrebne naložbe, zlasti v digitalne izobraževalne ekosisteme, ne le da bi upoštevali vidik okoljske trajnosti ter osnovnih in naprednih digitalnih znanj in spretnosti na vseh ravneh in v vseh oblikah izobraževanja in usposabljanja, temveč tudi, da bi zagotovili, da bo infrastruktura za izobraževanje in usposabljanje ustrezno pripravljena na soočanje s temi spremembami in da bo zagotavljala izobraževanje v tem smislu. Preusmeritev institucij za izobraževanje in usposabljanje k pristopu sodelovanja celotne šole ter oblikovanje vključujočega, zdravega in trajnostnega izobraževalnega okolja sta ključna za dosego sprememb, potrebnih za zeleni in digitalni prehod. Poleg tega morajo podjetja, nacionalni, regionalni in lokalni organi ter ustrezni deležniki v skladu s tem razviti strategije in si razdeliti odgovornost. Pri tem je pomembno posodobiti študijska področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva, umetnosti in matematike (STEAM).

SE NADALJE STRINJA z naslednjim:

1. V obdobju do leta 2030 bi bilo treba pri prizadevanjih za delo v strateškem okviru – na podlagi navedenih strateških prednostnih nalog ter da bi uresničili evropski izobraževalni prostor in podprli njegov nadaljnji razvoj – upoštevati naslednja načela:

a) Evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju bi moralo EU in širši skupnosti na področju izobraževanja in usposabljanja omogočiti izvajanje pobud, ki podpirajo predvsem uresničitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025, pa tudi akcijski načrt za digitalno izobraževanje in program znanj in spretnosti za Evropo. Na podlagi okrepljenih smernic Sveta in v skladu z odprto metodo koordinacije je v ta namen treba spodbujati prožne metode sodelovanja in krepiti sinergije z drugimi pobudami na področju izobraževanja in usposabljanja.

b) Evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju bi moralo potekati v okviru vključujočega, celovitega in vseživljenjskega učenja, pri čemer bi bilo treba v skladu z odprto metodo koordinacije ohraniti in izpopolniti preizkušene mehanizme vzajemnega učenja ter orodja, instrumente in podporo v okviru politike, ki so na voljo na tem področju, zlasti tiste iz ET 2020, ter po potrebi razvijati sinergije med sektorjem izobraževanja in usposabljanja ter drugimi področji politik. Ob doslednem spoštovanju pristojnosti držav članic na področju izobraževanja in usposabljanja in neobvezne narave evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju v naslednjem desetletju, bi moral strateški okvir temeljiti na:

   i) navedenih petih strateških prednostnih nalogah za evropsko izobraževanje;

   ii) skupnih referenčnih orodjih in pristopih;

   iii) vzajemnem učenju, vzajemnem svetovanju in izmenjavi dobrih praks, s posebnim poudarkom na razširjanju in jasni preglednosti rezultatov, ter nacionalnem učinku;

iv) rednem spremljanju in poročanju, tudi prek ciljev na ravni EU, letnem pregledu izobraževanja in usposabljanja, tudi v povezavi z evropskim semestrom, ob hkratnem opiranju na strokovno znanje stalne skupine za kazalnike in merila ter brez dodatnih upravnih bremen za države članice;

v) primerljivih dokazih in podatkih vseh ustreznih evropskih agencij, evropskih mrež in mednarodnih organizacij, kot so na primer OECD, UNESCO in Mednarodna agencija za energijo;

vi) strokovnem znanju stalne skupine za kazalnike in merila, ki bi morala biti prvi forum za razpravo o skupnih ciljih in kazalnikih na ravni EU ter prihodnjih prednostnih področjih, pa tudi za sodelovanje z drugimi ustreznimi sektorji (sektor zaposlovanja, socialni in raziskovalni sektor), s čimer bi zagotovili primerne kazalnike, ki bodo ustrezali namenu;

vii) popolnem izkoriščanju priložnosti, ki so na voljo v okviru programov, skladov in instrumentov EU, zlasti na področju izobraževanja in usposabljanja, tudi za vseživljenjsko učenje.

c) Evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju bi moralo biti ustrezno, konkretno in učinkovito. Potrebna so nadaljnja prizadevanja, da bi zagotovili vnaprejšnje načrtovanje jasnih in vidnih rezultatov, ki bi jih nato redno in strukturirano predstavljali, pregledovali in razširjali prek evropskih in nacionalnih forumov ter tako pripravili podlago za stalno ocenjevanje in razvoj.

d) Da bi podprli prizadevanja držav članic za olajšanje predvidenega preoblikovanja terciarnega izobraževanja v Evropi in za spodbujanje sodelovanja institucij terciarnega izobraževanja, bi bilo treba zagotoviti tesne in strukturirane sinergije z evropskim visokošolskim prostorom in bolonjskim procesom, zlasti v zvezi z instrumenti za zagotavljanje kakovosti, priznavanje, mobilnost in preglednost, pri čemer bi se bilo treba izogibati vzporednim ali dvojnim strukturam in instrumentom, ki so že bili razviti v evropskem visokošolskem prostoru.

e) Københavnski proces je pomemben vidik evropskega sodelovanja v okviru odprte metode koordinacije na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja, ki bo pripomogel k doseganju strateških prednostnih nalog, določenih v tem okviru.

f) Okrepiti bi bilo treba medsektorsko sodelovanje med ustreznimi pobudami EU na področju izobraževanja in usposabljanja ter pobudami na sorodnih področjih politike in sektorjih, zlasti na področju zaposlovanja, socialne politike, raziskav, inovacij, mladih in kulture. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti spodbujanju boljšega dialoga med Odborom za izobraževanje in Odborom za zaposlovanje, da se zagotovi pravočasna izmenjava informacij[13]. Kar zadeva izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, zlasti njegovega prvega, četrtega in enajstega načela, bi bilo treba posebno pozornost nameniti njegovemu spremljanju, ki se izvaja s „pregledom socialnih kazalnikov“, s katerim se bodo spremljali trendi in napredek v državah članicah ter bo vključen v evropski semester.

g) Zlasti v zvezi s „kvadratom znanja“ (izobraževanje, raziskave, inovacije in storitve za družbo) bi bilo treba posebno pozornost nameniti politikam in financiranju sinergij med izobraževanjem in usposabljanjem, raziskavami in inovacijami, in sicer v okviru evropskega raziskovalnega prostora in evropskega izobraževalnega prostora, pri tem pa zagotoviti skladnost z evropskim visokošolskim prostorom[14].

h) Pri evropskem sodelovanju, zlasti z namenom uresničitve evropskega izobraževalnega prostora, je potreben pregleden in dosleden dialog ter mreženje z vidika soustvarjanja, ne le med državami članicami in Komisijo, temveč tudi z vsemi zadevnimi deležniki.

i) Okrepiti bi bilo treba politični dialog s tretjimi državami in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot so Svet Evrope, OECD in UNESCO, s čimer bi zagotovili dokaze in podatke, pa tudi vir svežih idej in različnih delovnih metod za primerjavo in izboljšanje ter navdih zanje.

---

13 Po sprejetju Resolucije Sveta o izobraževanju in usposabljanju v evropskem semestru: zagotavljanje informiranih razprav o reformah in naložbah, UL C 64, 27.2.2020, str.1, in v skladu s to resolucijo.

14 To delo bi bilo mogoče podpreti na tehnični ravni.

j) Finančna sredstva iz programa Erasmus+, evropskih strukturnih skladov, REACT-EU, mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih programov in mehanizmov Unije za financiranje bi bilo treba uporabiti za izboljšanje sistemov izobraževanja in usposabljanja v skladu s splošnim ciljem uresničitve evropskega izobraževalnega prostora in prednostnimi nalogami držav članic, v okviru strateških prednostnih nalog novega okvira.

k) Za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora –ob upoštevanju temeljne vloge izobraževanja in usposabljanja pri okrevanju ter krepitvi družbene in gospodarske odpornosti – je treba večji poudarek nameniti naložbam v izobraževanje. Komisija bo skupaj z državami članicami okrepila prizadevanja na področju naložb, kar bo po potrebi vključevalo spodbujanje razprave v ustreznih političnih forumih na visoki ravni, kot so skupne izmenjave med ministri EU za finance in za izobraževanje, pa tudi z drugimi institucijami, kot sta Evropska investicijska banka in Evropski parlament[15].

2. Uspešna uporaba odprte metode koordinacije znotraj strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju je odvisna od politične zavezanosti držav članic in okrepljenih smernic Sveta ter učinkovitih delovnih metod na evropski ravni, ki bi morale temeljiti na:

a) delovnih obdobjih – obdobje do leta 2030 bo razdeljeno na dve obdobji, pri čemer bo prvo obdobje zajemalo pet let od leta 2021 do leta 2025, in sicer v skladu s časovnim načrtom, ki ga je Komisija predlagala v svojem sporočilu o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora, drugo obdobje pa trajalo do leta 2030. V prvem obdobju, tj. do leta 2025, bi bilo treba omogočiti uresničitev evropskega izobraževalnega prostora;

[15] Na tehnični ravni bo ta proces podpirala strokovna skupina za kakovostne naložbe v izobraževanje in usposabljanje, ki bo pomagala ohraniti osredotočenost na nacionalne in regionalne naložbe.

b) prednostnih področjih – Svet se bo za vsako obdobje dogovoril o več prednostnih področjih za evropsko sodelovanje, ki bodo temeljila na strateških prednostnih nalogah, pri čemer bo upošteval splošni cilj vzpostavitve evropskega izobraževalnega prostora in njegovega nadaljnjega razvoja. Evropska prednostna področja bi morala vsem državam članicam omogočati sodelovanje pri širših vprašanjih, pa tudi bolj specifično in tesnejše sodelovanje med zainteresiranimi državami članicami pri obravnavanju nastajajočih izzivov in posebnih potreb na področju politik. Prednostna področja prvega obdobja iz tega novega okvira so v Prilogi III;

c) vzajemnem učenju – evropsko sodelovanje na navedenih prednostnih področjih bi se moralo izvajati prek, na primer, dejavnosti vzajemnega učenja in vzajemnega svetovanja, konferenc in seminarjev, delavnic, forumov na visoki ravni ali skupin strokovnjakov, panelov, študij in analiz, spletnega sodelovanja ter, če je primerno, s sodelovanjem ustreznih deležnikov. Vse te pobude bi bilo treba razviti na podlagi jasnih mandatov, časovnih razporedov in načrtovanih rezultatov, ki jih predlaga Komisija v sodelovanju z državami članicami;

d) skupnih referenčnih orodjih in pristopih – vzajemno učenje lahko izhaja iz ali vodi do razvoja referenčnih orodij in pristopov, ki temeljijo na skupni analizi in podpirajo nadaljnji razvoj politik na različnih ravneh upravljanja (EU, nacionalni, regionalni, lokalni, sektorski itd.);

e) mehanizmu upravljanja – strateški okvir bi moral v prvem obdobju ohraniti vse preizkušene mehanizme vzajemnega učenja iz ET 2020, kot so delovne skupine, sestave generalnih direktorjev in instrumenti vzajemnega učenja, ter ohraniti sodelovanje drugih ustreznih organov upravljanja. Države članice in Komisija bodo te ureditve prilagodile novim strateškim prednostnim nalogam ter sodelovale pri oblikovanju rešitev upravljanja, da bi po potrebi olajšale učinkovito sporočanje informacij s tehnične na politično raven, ter usklajevale delo, ki ga je treba opraviti v strateškem okviru, brez ustvarjanja nepotrebnih struktur ali dodatnih bremen za države članice;

f) razširjanju rezultatov – da bi izboljšali prepoznavnost in učinkovitost na nacionalni in evropski ravni, bodo rezultati sodelovanja kar najbolj razširjeni med ustreznimi deležniki in po potrebi obravnavani na politični ravni;

g) spremljanju procesa – države članice in Komisija bodo tesno sodelovale pri preučitvi opravljenega dela na tehnični ravni, pri čemer bodo ocenile proces in njegove rezultate, da bi spodbujale doseganje rezultatov z odprto metodo koordinacije ter prevzemanje odgovornosti za proces na nacionalni in evropski ravni. Letni pregled se bo izvedel tudi s pregledom izobraževanja in usposabljanja, ki ga izvaja Komisija in s katerim se spremlja napredek pri doseganju vseh ciljev ter kazalnikov in podkazalnikov na področju izobraževanja in usposabljanja, dogovorjenih na ravni EU, obenem pa prispeva k evropskemu semestru;

h) poročanju o napredku – ob koncu prvega obdobja, tj. do leta 2025, bo treba ponovno preučiti sklop prednostnih področij, da bi jih prilagodili ali določili nove za naslednje obdobje na podlagi aktualnih izzivov in razmisleka o doseženem napredku, tudi na področju razvoja rešitev upravljanja, ki so sorazmerne s političnimi ambicijami evropskega izobraževalnega prostora; Komisija bo leta 2022 objavila poročilo o napredku v zvezi z evropskim izobraževalnim prostorom, v katerem bo preučila in ocenila dosežke pri njegovem oblikovanju v okviru strateškega sodelovanja ter po potrebi predlagala nadaljnje ukrepanje, leta 2023 pa bo organizirala tudi vmesni pregled. Poročilo o napredku in vmesni pregled bosta upoštevana tudi v dogovoru Sveta o morebitnih novih prednostnih področjih po letu 2025.

3. Komisija bo leta 2025 objavila celovito poročilo o evropskem izobraževalnem prostoru. Svet bo na podlagi te ocene pregledal strateški okvir – vključno s cilji na ravni EU, strukturo upravljanja in delovnimi metodami – ter po potrebi izvedel vse potrebne prilagoditve za drugo obdobje, da bi ga prilagodil dejanskemu stanju in potrebam evropskega izobraževalnega prostora ali drugemu pomembnejšemu razvoju dogodkov v Evropski uniji.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NACIONALNIMI OKOLIŠČINAMI:

1. ob podpori Komisije in uporabi odprte metode koordinacije, kot je opisana v tej resoluciji, sodelujejo pri krepitvi evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju do leta 2030 na podlagi opisanih petih strateških prednostnih nalog, načel in delovnih metod, pa tudi na podlagi prednostnih področij, dogovorjenih za vsako obdobje (prednostna področja za prvo obdobje 2021–2025 so opisana v Prilogi III);

2. razmislijo o sprejetju ukrepov na nacionalni ravni – v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami in ob ustreznem upoštevanju nacionalnih pristojnosti na področju izobraževanja in usposabljanja –, s katerimi bi dosegli napredek pri strateških prednostnih nalogah iz strateškega okvira ter prispevali k skupnemu uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in ciljev na ravni EU, določenih v Prilogi II. Pri oblikovanju nacionalnih politik o izobraževanju in usposabljanju naj črpajo navdih pri vzajemnem učenju na evropski ravni;

3. po potrebi preučijo, kako in v kolikšni meri lahko prispevajo k skupnemu doseganju ciljev na ravni EU z nacionalnimi ukrepi in dejavnostmi, ter tako določijo nacionalne cilje v skladu s posebnostmi svojih sistemov izobraževanja in usposabljanja ter ob upoštevanju nacionalnih okoliščin, vključno s posledicami krize zaradi COVID-19 za gospodarstvo in družbo ter v samem sektorju izobraževanja in usposabljanja;

4. podprejo navedeno strukturo upravljanja in izbrane delovne metode ter prevzamejo odgovornost za proces;

5. z učinkovito uporabo politik in instrumentov financiranja EU podprejo izvajanje nacionalnih ukrepov in dejavnosti za doseganje napredka pri strateških prednostnih nalogah in z njimi povezanih ciljih na ravni EU in nacionalni ravni, zlasti v kontekstu okrevanja ter zelenega in digitalnega prehoda.

POZIVA KOMISIJO, NAJ V SKLADU S POGODBAMA IN OB POPOLNEM SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

1. v obdobju do leta 2030 sodeluje z državami članicami in jih podpira pri sodelovanju v tem okviru na podlagi opisanih petih strateških prednostnih nalog, načel in delovnih metod ter ciljev na ravni EU in dogovorjenih prednostnih področij, opisanih v prilogi II oziroma III;

2. do konca leta 2021 poskuša z državami članicami doseči dogovor o primerni upravljavski strukturi, ki bi usklajevala delo in usmerjala razvoj strateškega okvira z glavnim ciljem vzpostavitve in nadaljnjega razvoja evropskega izobraževalnega prostora, ter razmislil tudi o vprašanjih, ki bi jih bilo treba obravnavati na višji politični ravni; pri tem naj poskrbi, da ne bo povzročeno dodatno breme za države članice ter da bodo države članice prevzele odgovornost za ta proces;

3. v sodelovanju z državami članicami in s posebno podporo lokalnim, regionalnim in nacionalnim organom spodbuja vzajemno učenje, analiziranje in izmenjave dobrih praks pri naložbah v izobraževalno infrastrukturo;

4. zlasti s pomočjo poročanja o napredku preuči, v kolikšni meri so bile izpolnjene strateške prednostne naloge iz tega okvira v zvezi z uresničevanjem evropskega izobraževalnega prostora, pa tudi na področju evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju na nacionalni ravni;

5. na podlagi strokovnega mnenja stalne skupine za kazalnike in merila ter z njeno pomočjo pripravi predloge možnih kazalnikov ali ciljev na ravni EU na področju vključevanja in pravičnosti, učiteljskega poklica ter trajnostnosti, vključno z ekologizacijo sistemov izobraževanja in usposabljanja;

6. v sodelovanju z državami članicami preuči, kako bi lahko izboljšali zbiranje in analizo podatkov za obstoječe cilje in kazalnike na ravni EU, da bi spodbudili z dokazi podkrepljeno oblikovanje politik, tudi s pomočjo strokovnega znanja stalne skupine za kazalnike in merila, ter o teh razpravah poroča Svetu;

7. v sodelovanju z državami članicami po letu 2025 preuči cilje in kazalnike na ravni EU, pri katerih roki, ki so določeni zanje, ne sovpadajo z desetletnim obdobjem, ki ga zajema ta okvir, in Svetu poroča o morebitnih novih vrednostih za te cilje in kazalnike;

8. predstavi in redno posodablja sistematičen pregled in časovni načrt tekočih in načrtovanih politik, orodij za sodelovanje, instrumentov financiranja, pobud in ciljno usmerjenih razpisov na ravni Unije, ki prispevajo k uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora ter razvoju evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju;

9. predstavi akcijski načrt za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, predvsem njegovega prvega, četrtega in enajstega načela;

10. vzpostavi platformo evropskega izobraževalnega prostora kot interaktivni javni portal ter tako podpre dostop držav članic in deležnikov do informacij, ukrepov, storitev, instrumentov in rezultatov ter spodbudi sodelovanje in izmenjave.

PRILOGA I K PRILOGI

POLITIČNO OZADJE

1. Sklepi Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) (12. maj 2009)

2. Resolucija Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (20. december 2011)

3. Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (20. december 2012)

4. Deklaracija o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem (Pariz, 17. marec 2015)

5. Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) – Nove prednostne naloge za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (23. in 24. november 2015)

6. Sklepi Sveta o zmanjšanju osipa in spodbujanju šolskega uspeha (23. in 24. november 2015).

7. Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spodbujanju socialno-ekonomskega razvoja in vključenosti v EU z izobraževanjem: prispevek izobraževanja in usposabljanja k evropskemu semestru 2016 (24. februar 2016)

8. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Novi program znanj in spretnosti za Evropo (10. junij 2016)

9. Priporočilo Sveta o poteh izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (19. december 2016)

10. Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vključujoči različnosti, ki omogoča dostop do kakovostnega izobraževanja za vse (17. februar 2017)

11. Priporočilo Sveta o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (22. maj 2017)

12. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture: prispevek Evropske komisije k srečanju voditeljev v Göteborgu (17. november 2017)

13. Priporočilo Sveta o sledenju diplomantov (20. november 2017)

14. Sklepi Sveta o razvoju šol in odličnem poučevanju (20. november 2017)

15. Sklepi Sveta o prenovljeni evropski agendi za visoko šolstvo (20. november 2017)

16. Sklepi Evropskega sveta (14. december 2017)

17. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje (17. januar 2018)

18. Priporočilo Sveta o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva (15. marec 2018)

19. Sklep (EU) 2018/646 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass) (18. april 2018)

20. Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (22. maj 2018)

21. Priporočilo Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja (22. maj 2018)

22. Sklepi Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora (22. maj 2018)

23. Priporočilo Sveta o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobij v tujini (26. november 2018)

24. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o usklajenem načrtu za umetno inteligenco (7. december 2018)

25. Priporočilo Sveta o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov (22. maj 2019)

26. Priporočilo Sveta o visokokakovostnih sistemih predšolske vzgoje in varstva (22. maj 2019)

27. Sklepi Sveta o prihodnosti visoko digitalizirane Evrope po letu 2020: „Krepitev digitalne in gospodarske konkurenčnosti v Uniji ter digitalna kohezija“ (7. junij 2019)

28. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Evropski zeleni dogovor (11. december 2019)

29. Sklepi Sveta o ključni vlogi politik vseživljenjskega učenja pri omogočanju družbam, da bi pri obravnavi tehnološkega in zelenega prehoda podpirale vključujočo in trajnostno rast (8. november 2019)

30. Sklepi Sveta z naslovom Za vse bolj trajnostno Unijo do leta 2030 (9. april 2019)

31. Evropski svet: Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024 (20. junij 2019)

32. Resolucija Sveta o nadaljnjem razvijanju evropskega izobraževalnega prostora za podporo v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja (8. november 2019)

33. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Močna socialna Evropa za pravičen prehod (14. januar 2020)

34. Resolucija Sveta o izobraževanju in usposabljanju v evropskem semestru: zagotavljanje informiranih razprav o reformah in naložbah (20. februar 2020)

35. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Novi ERP za raziskave in inovacije (30. september 2020)

36. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 (30. september 2020)

37. Sklepi Sveta o evropskih učiteljih in mentorjih za prihodnost (25. maj 2020)

38. Sklepi Sveta o boju proti krizi zaradi covida-19 v izobraževanju in usposabljanju (16. junij 2020)

39. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost“ (1. julij 2020)

40. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027 – Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi (30. september 2020)

41. Priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (24. november 2020)

42. Sklepi Sveta o digitalnem izobraževanju v evropskih družbah znanja (24. november 2020)

43. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za integracijo in vključevanje 2021–2027 (24. november 2020)

44. Ministrsko sporočilo iz Rima (19. november 2020)

45. Izjava iz Osnabrücka o poklicnem izobraževanju in usposabljanju kot dejavniku okrevanja in pravičnega prehoda na digitalno in zeleno gospodarstvo (30. november 2020)

PRILOGA II K PRILOGI

CILJI NA RAVNI EU – Referenčne ravni povprečne evropske uspešnosti v izobraževanju in usposabljanju

Da bi spremljali napredek in prepoznavali izzive ter s sistematičnim zbiranjem in analizo mednarodno primerljivih podatkov prispevali k z dokazi podprtemu oblikovanju politike, bi bilo treba strateške prednostne naloge, določene v resoluciji za obdobje 2021–2030, podpreti z vrsto referenčnih ravni povprečne evropske uspešnosti v izobraževanju in usposabljanju (cilji na ravni EU). Ti cilji bi morali temeljiti izključno na primerljivih in zanesljivih podatkih, pri čemer bi bilo treba upoštevati, da je stanje v državah članicah različno[16]. Ne bi jih smeli šteti za konkretne cilje, ki bi jih posamezne države morale doseči do leta 2025 oziroma 2030. Kot je navedeno v tej resoluciji, naj bi države članice razmislile o določitvi enakovrednih nacionalnih ciljev.

Na tej podlagi se države članice strinjajo z naslednjimi sedmimi cilji, ki naj bi jih dosegli na ravni EU:

1. **Petnajstletniki z nizkimi dosežki pri osnovnih znanjih in spretnostih**[17]

   Delež petnajstletnikov z nizkimi dosežki pri bralni, matematični in naravoslovni pismenosti bi do leta 2030 moral biti manjši od 15 %.

[16] Pri teh ciljih bi bilo treba upoštevati tudi različne okoliščine v državah članicah in dejstvo, da bi se lahko glede na mednarodne projekcije zaradi močnega vpliva pandemije COVID-19 na izobraževalne sisteme in sisteme usposabljanja začetni podatki za leti 2020 in 2021 spremenili.

[17] Vir podatkov je Program mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA), za katerega podatke zbira OECD, ki tudi vodi program. V okviru tega cilja se meri delež petnajstletnikov, ki pri bralni, matematični ali naravoslovni pismenosti ne dosegajo 2. ravni na lestvici PISA.

2. Osmošolci z nizkimi dosežki pri digitalnih znanjih in spretnostih[18]

Delež osmošolcev z nizkimi dosežki pri računalniški in informacijski pismenosti bi do leta 2030 moral biti manjši od 15 %.

3. Vključenost v predšolsko vzgojo in varstvo[19]

V predšolsko vzgojo in varstvo bi do leta 2030 moralo biti vključenih vsaj 96 % otrok med tretjim letom starosti in šoloobvezno starostjo.

4. a) Mladi, ki zgodaj opustijo šolanje in usposabljanje[20]

Delež mladih, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, bi moral biti do leta 2030 pod 9 %.

b) Delež prebivalstva z višjo sekundarno izobrazbo[21]

Do leta 2030 bi vsaj višjo sekundarno izobrazbo moralo imeti 90 % prebivalstva v starosti od 20 do 24 let.

5. Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo[22]

Do leta 2030 bi terciarno izobrazbo moralo imeti vsaj 45 % prebivalstva v starosti od 25 do 34 let.

---

18 Cilj temelji na raziskavi o računalniški in informacijski pismenosti (CIL) v okviru mednarodne študije o računalniški in informacijski pismenosti (ICILS), ki jo izvaja Mednarodno združenje za raziskovanje učinkov izobraževanja (IEA). Ciljna populacija ICILS so učenci v osmem letu šolanja.

19 Vir podatkov je Eurostat; spletna podatkovna koda: [educ_uoe_enra21].

20 Eurostat, Raziskava o delovni sili v EU. Spletna koda podatkov: [edat_lfse_14] tj. delež prebivalstva med 18. in 24. letom, ki ima le nižjo sekundarno izobrazbo ali manj in ni več v sistemu izobraževanja ali usposabljanja.

21 Eurostat, Raziskava o delovni sili v EU. Spletna koda podatkov: [edat_lfse_03].

22 Eurostat, Raziskava o delovni sili v EU. Spletna koda podatkov: [edat_lfse_03].

6. Učenje diplomantov poklicnega izobraževanja in usposabljanja skozi delo[23]

Do leta 2025 bi moralo vsaj 60 % diplomantov iz poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja med poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem sodelovati v učenju skozi delo.

7. Vključenost odraslih v izobraževanje[24]

Do leta 2025 bi moralo biti vključenih v izobraževanje v zadnjih 12 mesecih vsaj 47 % odraslih v starosti od 25 do 64 let.

---

[23] To bo zajemalo diplomante, stare od 20 do 34 let, ki so izobraževanje in usposabljanje končali pred 1–3 leti. Kazalnik bo temeljil na podatkih, zbranih od leta 2021 naprej v okviru raziskave Eurostata o delovni sili v Evropski uniji (EU LFS), kot je opredeljeno v oznaki spremenljivke „HATWORK“ v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/2240. To se nanaša na delovne izkušnje na delovnem mestu v tržni ali netržni enoti (tj. v podjetju, državni instituciji ali neprofitni organizaciji), ki so bile del učnega načrta formalnega programa, ki je privedel do najvišje stopnje uspešno zaključene izobrazbe. Če je imel anketiranec več delovnih izkušenj, je treba upoštevati njihovo skupno trajanje. Delovne izkušnje bi bilo treba izraziti v ekvivalentih polnega delovnega časa.

[24] Eurostat, Zbirka podatkov iz raziskav EU o delovni sili od leta 2022 dalje. Zaradi načrtovane zamenjave vira podatkov leta 2022 (namesto Raziskave o izobraževanju odraslih se bo uporabljala Raziskava o delovni sili v EU) bo treba cilj leta 2023 potrditi na podlagi izkušenj z uporabo novega vira. Komisija bo v sodelovanju s stalno skupino za kazalnike in merila leta 2023 ocenila učinke teh sprememb na podlagi primerjave rezultatov Raziskave o izobraževanju odraslih in Raziskave o delovni sili v EU ter preučila, ali bi bilo treba spremeniti metodologijo Raziskave o delovni sili v EU ali ciljno raven. Svet se bo na podlagi te ocene odločil za morebitno prilagoditev ciljne ravni.

PRILOGA III K PRILOGI

PREDNOSTNA PODROČJA ZA EVROPSKO SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU IN USPOSABLJANJU V PRVEM OBDOBJU: 2021–2025

Da bi dosegli napredek pri petih strateških prednostnih nalogah iz strateškega okvira za evropsko sodelovanje, bi bilo treba opredeliti prednostna področja, konkretne naloge in ukrepe[25] za specifična delovna obdobja ter tako izboljšati učinkovitost evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju, pri tem pa upoštevati potrebe posameznih držav članic, med drugim pri soočanju z novimi okoliščinami in izzivi.

Pri prednostnih področjih, navedenih v tej resoluciji, ter najpomembnejših konkretnih nalogah in ukrepih je upoštevana potreba po: (i) nadaljnjem sodelovanju na področjih, na katerih se še vedno soočamo s ključnimi izzivi, in tistih, ki so povezana z novejšimi izzivi; (ii) razvoju sodelovanja na področjih, ki v tem delovnem obdobju veljajo za še posebno pomembna.

Ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti in nacionalnih okoliščin se lahko delo na določenih prednostnih področjih nadaljuje v naslednjih delovnih obdobjih, če se državam članicam to zdi potrebno.

25 Navedba predlaganih prihodnjih ukrepov ali pobud na naslednjih prednostnih področij ne pomeni, da bo treba v prihodnosti na ustrezni ravni sprejeti odločitve.

Prednostno področje 1 – Kakovost, pravičnost, vključenost ter uspeh pri izobraževanju in usposabljanju

Konkretne naloge in ukrepi

i) Spodbujanje obvladovanja ključnih kompetenc[26], tudi osnovnih znanj in spretnosti, ki so predpogoj za uspešno življenje in posameznikom omogočajo, da najdejo ali ustvarijo zaposlitev, ki jih bo izpolnjevala, ter aktivno državljansko udeležbo.

ii) Spodbujanje in podpiranje poučevanja in učenja jezikov in večjezičnosti, ki učečim se, učiteljem in mentorjem odpirajo vrata v resnično evropski učni prostor, z nadaljnjim izvajanjem Priporočila Sveta iz leta 2019 o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov, tudi v poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju.

iii) Vključitev evropske perspektive v izobraževanje in usposabljanje, da bi učečim se zagotovili vpogled v to, kaj Evropa na splošno in zlasti Unija pomenita v njihovem vsakdanjem življenju, med drugim s širitvijo in okrepitvijo ukrepov programa Jean Monnet.

iv) Zagotavljanje, da institucije za izobraževanje in usposabljanje še naprej delujejo kot varna okolja, kjer ni nasilja, ustrahovanja, zlonamernega govora, dezinformacij ali kakršnih koli oblik diskriminacije, med drugim z nadaljnjim izvajanjem Priporočila Sveta z dne 22. maja 2018 o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja.

v) Spodbujanje varnega in spodbudnega šolskega okolja kot nujnega pogoja pri navedenih konkretnih nalogah, kot je odpravljanje diskriminacije, rasizma, seksizma, segregacije, ustrahovanja (tudi na spletu), nasilja in stereotipov, ter za dobro počutje vseh učečih se.

[26] Kot so določene v Priporočilu Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

vi) Pomoč vsem učečim se pri doseganju temeljne ravni osnovnih znanj in spretnosti s posebnim poudarkom na skupinah, pri katerih obstaja nevarnost podpovprečnih dosežkov in zgodnjega opuščanja šolanja, vključno z opredelitvijo učinkovitih političnih reform za boljše dosežke pri osnovnih znanjih in spretnostih, zlasti v zvezi z učnimi načrti in/ali vrednotenjem, pa tudi sposobnostmi institucij in osebja za inovativnost ter razvoj lastnih učnih pristopov in okolij.

vii) Spodbujanje strategij za učni uspeh na nacionalni ravni, da bi vse učeče se spodbudili k uspešnemu zaključku izobraževanja in usposabljanja ter zmanjšali zgodnje opuščanje izobraževanja in usposabljanja ter nizkih dosežkov s podpiranjem pristopa sodelovanja celotne šole s splošno vključujočo vizijo izobraževanja, usmerjenega na učečega se.

viii) Obvladovanje vse večje raznolikosti učečih se ter izboljšanje dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja za vse učeče se, vključno s prikrajšanimi in ranljivimi skupinami, kot so učenci s posebnimi učnimi potrebami, manjšine, osebe z migrantskim ozadjem in Romi ter osebe, ki imajo manj priložnosti zaradi svoje geografske lokacije in/ali slabšega socialno-ekonomsko položaja.

ix) Izvajanje evropskega okvira kakovosti za visokokakovostne sisteme predšolske vzgoje in varstva.

x) Obravnava vprašanja razlik med spoloma v izobraževanju in usposabljanju ter neenakih možnosti za dekleta in fante s spodbujanjem bolj uravnotežene zastopanosti spolov pri izbiri izobraževanja, razbijanjem in odpravljanjem spolnih stereotipov v izobraževanju in izobraževalnih poklicih, zlasti na študijskih področjih STEAM, obravnava vprašanj, kot so podpovprečni dosežki fantov, ustrahovanje in spolno nadlegovanje, ter izboljšanje občutljivosti na problematiko spolov v procesih izobraževanja in usposabljanja ter institucijah.

xi) Podpiranje zbiranja podatkov in inovacij za vključevanje in enakost spolov v izobraževanju.

xii) Spodbujanje državljanskih, medkulturnih in socialnih kompetenc, vzajemnega razumevanja in spoštovanja ter zavezanosti demokratičnim vrednotam in temeljnim pravicam na vseh stopnjah in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja[27].

xiii) Spodbujanje, vrednotenje in priznavanje neformalnega učenja, vključno s prostovoljstvom, ter krepitev vključujoče narave, kakovosti in priznavanja čezmejnih solidarnostnih aktivnosti.

xiv) Razvoj etičnega ravnanja in krepitev kritičnega mišljenja ter digitalne in medijske pismenosti.

xv) Spodbujanje trajnostnih naložb v kakovostno in vključujoče izobraževanje in usposabljanje.

[27] Kot je navedeno v izjavi o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem.

Prednostno področje 2 – Vseživljenjsko učenje in mobilnost

Konkretne naloge in ukrepi

i) Ponoven zagon in nadaljnje izvajanje strategij vseživljenjskega učenja ter obravnava prehodov v izobraževanju in usposabljanju, obenem pa spodbujanje, prek visokokakovostnega poklicnega usmerjanja, prehoda v poklicno izobraževanje in usposabljanje, terciarno izobraževanje in učenje odraslih, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem, ter prehoda med njimi, pa tudi prehoda iz izobraževanja in usposabljanja v zaposlitev.

ii) Oblikovanje trdnejših in bolj vključujočih strategij vseživljenjskega učenja, da bi tistim, ki so šolanje zgodaj opustili, skozi vse življenje omogočali prožne oblike ponovnega vključevanja v izobraževanje, tistim, ki morajo izpopolniti obstoječe ali pridobiti novo znanje in spretnosti (izpopolnjevanje in preusposabljanje), ki bodo potrebni na delovnih mestih v prihodnosti, pa v vseh življenjskih obdobjih zagotovili dostop do visokošolskega izobraževanja ter programov poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja.

iii) Zagotavljanje, da bodo sistemi izobraževanja in usposabljanja, vključno s sistemi učenja odraslih, podpirali vse učeče se pri vstopu na spreminjajoči se trg dela in prispevali k njihovemu osebnemu razvoju, postali prožnejši in odpornejši, primerni za prihodnost, privlačni in prilagojeni zelenemu in digitalnemu prehodu ter da bodo zagotavljali priložnosti za izpopolnjevanje in preusposabljanje v celotnem poklicnem življenju ter pripomogli k boljšemu sodelovanju z drugimi deležniki, na primer v podjetjih ali na drugih delovnih mestih.

iv) Izvajanje izjave iz Osnabrücka o poklicnem izobraževanju in usposabljanju kot dejavniku okrevanja in pravičnega prehoda na digitalno in zeleno gospodarstvo.

v) Krepitev ključne vloge visokošolskih sistemov ter sistemov poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja pri podpiranju vseživljenjskega učenja in doseganju bolj raznolike ciljne populacije. Preučitev koncepta in uporabe mikrokvalifikacij lahko z zagotavljanjem prožnejših in modularnih učnih priložnosti ter bolj vključujočih učnih poti prispeva k širitvi možnosti za učenje, prav tako pa bi lahko okrepila vlogo terciarnega izobraževanja ter poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja v okviru vseživljenjskega učenja.

vi) Posodobitev prenovljenega evropskega programa za izobraževanje odraslih.

vii) Spodbujanje svobodne mobilnosti učečih se, učiteljev in mentorjev, pa tudi drugega osebja na področju izobraževanja in usposabljanja, ter svobodnega medsebojnega povezovanja institucij v Evropi in zunaj nje, z učno mobilnostjo in čezmejnim sodelovanjem. Še naprej si je treba prizadevati za odpravo obstoječih težav in ovir za vse vrste mobilnosti pri učenju in poučevanju, tudi kar zadeva vprašanja dostopa, usmerjanja, študentskih storitev in priznavanja.

viii) Posodobitev okvira učne mobilnosti, ki spremlja okrepljeni program Erasmus+, da bo omogočal priložnosti za mobilnost veliko bolj raznolikemu krogu udeležencev ter spodbujal zeleno in digitalno mobilnost, tudi prek spletnih in fizičnih izmenjav, ter uravnoteženo mobilnost.

ix) Nadaljnja prizadevanja za dosledno izvajanje priporočila Sveta o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobij v tujini (26. november 2018).

Prednostno področje 3 – Učitelji in mentorji

Konkretne naloge in ukrepi

i) Izboljšanje zaposlovanja in selekcije najboljših in najustreznejših kandidatov za učiteljski in pedagoški poklic na vseh stopnjah in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja.

ii) Povečanje privlačnosti in izboljšanje statusa učiteljskega in pedagoškega poklica, ki ga je treba na novo ovrednotiti v družbenem in tudi v finančnem smislu, med drugim s predvideno evropsko nagrado za inovativno poučevanje.

iii) Preučitev možnosti priprave evropskih smernic za razvoj nacionalnih kariernih okvirov in vseživljenjskega usmerjanja, da bi podprli karierno napredovanje strokovnih delavcev v šolstvu.

iv) Preučitev možnosti oblikovanja mehanizmov v okviru politike, kot so okviri učiteljskih kompetenc, da bi tako povečali pomen programov začetnega izobraževanja učiteljev in ustvarili priložnosti za stalni strokovni razvoj ter zagotovili usmerjanje učiteljev pri njihovem kariernem napredovanju.

v) Podpiranje začetnega izobraževanja, uvajanja in stalnega strokovnega razvoja na vseh ravneh, zlasti zaradi obravnave vse večje raznolikosti učečih se in njihovih posebnih potreb, pa tudi zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja, da bi spodbujali učenje na delovnem mestu, podpiranje razvoja digitalnih kompetenc na osnovni in višji ravni ter inovativnih pedagoških pristopov, med drugim z zagotavljanjem, da so pri izobraževanju učiteljev obravnavane tudi kompetence za poučevanje v digitalnih okoljih.

vi) Oblikovanje mrež institucij za izobraževanje učiteljev s pomočjo predlaganih učiteljskih akademij v okviru programa Erasmus, da bi spodbujali izkustvene skupnosti, učiteljem zagotovili priložnosti za učenje, podpirali inovacije ter prispevali k nacionalnim in evropskim politikam izobraževanja učiteljev.

vii) Podpiranje spodbujanja odličnosti v poučevanju na vseh stopnjah izobraževanja in usposabljanja z učinkovito organizacijo učenja in strukturnimi spodbudami, s spodbujanjem ustreznih podpornih mehanizmov, infrastrukture in učnega gradiva ter izobraževanja učiteljev, ki temelji na raziskavah, pa tudi iskanje novih načinov za ocenjevanje kakovosti usposabljanja učiteljev.

viii) Pomoč učiteljem in mentorjem pri obvladovanju jezikovne in kulturne raznolikosti v institucijah za izobraževanje in usposabljanje.

ix) Preučitev možnosti razvoja okvira politike za povečanje obsega in kakovosti učne mobilnosti učiteljev v Evropi na podlagi njihovih dejanskih potreb po mobilnosti.

x) Razvoj ukrepov in vzpostavitev mehanizmov za izboljšanje delovnih pogojev in obravnavanje poklicnega stresa, da bi pripomogli k dobremu počutju učiteljev, mentorjev ter pedagoškega in učnega osebja.

xi) Prizadevanje za zmanjšanje neravnotežja med spoloma v vseh poklicih, povezanih z izobraževanjem in usposabljanjem na vseh stopnjah in v vseh oblikah.

xii) Zagotavljanje, da programi izobraževanja in usposabljanja učitelje in mentorje pripravijo tudi na njihovo ključno nalogo, da na vseh stopnjah in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja učeče se naučijo kompetenc, da bodo lahko živeli, delali in ukrepali za trajnostni razvoj, ter pripomorejo k njihovemu dobremu počutju in duševnemu zdravju.

Prednostno področje 4 — Terciarno izobraževanje

Konkretne naloge in ukrepi

i) Spodbujanje tesnejšega in globljega sodelovanja med institucijami terciarnega izobraževanja, zlasti s spodbujanjem in razvijanjem nemotenega nadnacionalnega sodelovanja, ki bo zavezništvom institucij terciarnega izobraževanja, kot na primer v pobudi Evropske univerze, omogočilo, da povečajo svoje prednosti ter skupaj ponujajo transformativno terciarno izobraževanje.

ii) Angažiranje pri začetku izvajanja pobude Evropske univerze v okviru programa Erasmus+ v sinergiji s programom Obzorje Evropa in drugimi instrumenti financiranja.

iii) Priprava agende za preoblikovanje terciarnega izobraževanja s poudarkom na vključenosti, inovacijah, povezljivosti, digitalni in zeleni pripravljenosti ter mednarodni konkurenčnosti, pa tudi temeljnih akademskih vrednotah in visokih etičnih načelih ter na zaposlovanju in zaposljivosti.

iv) Spodbujanje ravnovesja v tokovih mobilnosti in optimalno kroženje možganov.

v) Spodbujanje vloge institucij terciarnega izobraževanja kot osrednjih akterk „kvadrata znanja“ (izobraževanje, raziskave, inovacije in storitve za družbo), povečanje sinergij ter omogočanje nadaljnjega dela med terciarnim izobraževanjem in raziskavami.

vi) Krepitev avtomatičnega vzajemnega priznavanja kvalifikacij in študijskih obdobij v tujini za namene mobilnosti in nadaljnjega učenja, ob hkratni skrbi, da je z mehanizmi za zagotavljanje kakovosti ustvarjena trdna podlaga za zaupanje javnosti v nadaljnje učenje in zaščitena avtonomnost institucij terciarnega izobraževanja. Uvesti bi bilo treba avtomatično priznavanje skupnih nadnacionalnih dejavnosti ter, če je ustrezno, priznavanje in prenosljivost kratkih tečajev.

vii) Spodbujanje nadaljnjega izvajanja pobude za evropsko študentsko izkaznico, kar bi bilo koristno za vse mobilne študente v Evropi.

viii) Spodbujanje relevantnosti terciarnega izobraževanja za trg dela in družbo, npr. s spodbujanjem razvoja učnih načrtov, ki spodbujajo večji obseg učenja na delovnem mestu ter okrepljeno sodelovanje med institucijami in delodajalci, ob doslednem spoštovanju celostnega pristopa terciarnega izobraževanja in avtonomije institucij terciarnega izobraževanja, preučiti pa bi bilo treba tudi možnost uvedbe evropskega mehanizma za spremljanje diplomantov.

Prednostno področje 5 — Zeleni in digitalni prehod

Konkretne naloge in ukrepi

i) Povečanje razpoložljivosti, dostopnosti in kakovosti digitalne opreme in infrastrukture, povezljivosti, odprtih in digitalnih izobraževalnih virov ter pedagoških pristopov na vseh stopnjah izobraževanja in usposabljanja, da bi tako podprli sisteme izobraževanja in usposabljanja pri prilagajanju digitalni dobi.

ii) Obravnavanje razvoja osnovnih in naprednih digitalnih znanj in spretnosti ter kompetenc na vseh stopnjah in v vseh vrstah izobraževanja in usposabljanja (formalnega, neformalnega, priložnostnega), tudi tradicionalnega in kombiniranega poučevanja in učenja ter poučevanja in učenja na daljavo, da bi se soočili s tehnološko in digitalno preobrazbo gospodarstva in družbe ter se odzvali nanjo.

iii) Okrepitev izmenjave najboljših praks in izvajanja ukrepov iz Akcijskega načrta za digitalno izobraževanje 2021–2027, da bi preučili načine za razvoj bolj povezanega pristopa k oblikovanju politike za digitalno izobraževanje z morebitno vzpostavitvijo evropskega vozlišča za digitalno izobraževanje.

iv) Mobilizacija strokovnega znanja in virov za mreženje ter podpiranje ustvarjalnih pristopov v zelenem izobraževanju, tj. prek predvidene izobraževalne koalicije za podnebje.

v) Spodbujanje vključevanja vidikov okoljske trajnosti v učne načrte v izobraževanju in usposabljanju na vseh stopnjah izobraževanja in z interdisciplinarnim pristopom ter izobraževalnih konceptov, kot sta izobraževanje za trajnostni razvoj in izobraževanje o globalnem državljanstvu, da bi opolnomočili državljane in jim tako omogočili, da prispevajo k trajnostnemu razvoju.

vi) Spodbujanje nove trajnostne infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje ter obnova obstoječih stavb („ekologizacija izobraževalne infrastrukture“).